

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΠΡΟΛΟΓΟΣ	7
ΕΙΣΑΓΩΓΗ	10

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1: ΓΕΝΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ ΠΟΥ ΣΧΕΤΙΖΟΝΤΑΙ ΜΕ ΤΟ ΠΡΟΒΛΗΜΑ ΤΗΣ ΕΓΚΑΤΑΛΕΙΨΗΣ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΚΑΙ ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΗ ΤΗΣ ΣΧΕΤΙΚΗΣ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑΣ

1.1. Εισαγωγικά	13
1.2. Οριοθέτηση του προβλήματος, ορισμός και καταγραφή	13
1.2.1. Η εγκατάλειψη της εκπαίδευσης στα πλαίσια του γενικότερου προβλήματος της αποτυχίας ή των απωλειών στην εκπαίδευση.	13
1.2.2. Λόγοι που στοιχειοθετούν τη σημασία του προβλήματος	14
1.2.3. Μέγεθος του προβλήματος	16
1.2.4. Το πρόβλημα του ορισμού και της καταγραφής	19
1.3. Επισκόπηση της σχετικής βιβλιογραφίας	23
1.3.1. Διεθνής βιβλιογραφία	23
1.3.2. Συμπεράσματα	43
1.3.3. Έρευνα στην Ελλάδα	45
1.4. Μέτρα για την αποτροπή της εγκατάλειψης της εκπαίδευσης	48

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2: ΚΑΤΑΓΡΑΦΗ ΤΟΥ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΟΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

2.1. Εισαγωγικά	51
2.2. Η διαδικασία της συλλογής των στοιχείων	51
2.3. Στατιστική επεξεργασία των στοιχείων	55
2.3.1. Σύνολο μαθητών	56
α) Σύνολο χώρας	56
β) Γεωγραφικά διαμερίσματα	58
γ) Νομοί	65
δ) Γυμνάσια	73
2.3.2. Αγόρια, κορίτσια	76

2.3.3. Αστικά, ημιαστικά και αγροτικά γυμνάσια	79
α) Σύνολο χώρας	79
β) Γεωγραφικά διαμερίσματα	82
2.4. Συμπεράσματα	87

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3: ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΗ ΣΥΣΧΕΤΙΣΗ ΔΙΑΦΟΡΩΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ-ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΠΑΡΑΓΟΝΤΩΝ ΜΕ ΤΗΝ ΕΓΚΑΤΑΛΕΙΨΗ ΤΗΣ ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

3.1. Εισαγωγικά	88
3.2. Υποθέσεις	89
3.3. Μεθοδολογία	95
3.4. Παράγοντες: Πηγές, ορισμός	96
3.4.1. Πηγές - στοιχεία	96
3.4.2. Ορισμός παραγόντων	97
α) Οικογενειακό περιβάλλον του μαθητή	97
β) Σχολικό περιβάλλον του μαθητή	99
γ) Ατομικά χαρακτηριστικά του μαθητή	102
3.5. Συντελεστές συσχέτισης	103
3.5.1. Γεωγραφικά διαμερίσματα	103
α) Ποσοστά μαθητών που πήραν απολυτήριο γυμνασίου	103
β) Ποσοστά μαθητών που δεν εμφανίστηκαν στο γυμνάσιο ή φοίτησαν πολύ λίγο	109
γ) Ποσοστά μαθητών που εγκατέλειψαν το γυμνάσιο χωρίς να πάρουν ενδεικτικό της Α' ή Β' τάξης	114
δ) Ποσοστά μαθητών που διέκοψαν στην Γ' τάξη του γυμνασί- ου	118
ε) Συμπεράσματα	122
3.5.2. Νομοί	124
α) Γενικά	124
β) Ποσοστά μαθητών που πήραν απολυτήριο γυμνασίου	124
3.5.3. Συμπεράσματα	129
3.6. Συντελεστές παλινδρόμησης	130
3.6.1. Στόχοι, μέθοδος, μεταβλητές	130
3.6.2. Αποτελέσματα των παλινδρομήσεων των εξαρτημένων μετα- βλητών πάνω στο σύνολο των ανεξάρτητων μεταβλητών	131
3.6.3. Αποτελέσματα των παλινδρομήσεων των εξαρτημένων μετα- βλητών πάνω σε οκτώ ανεξάρτητες μεταβλητές	136
α) Μαθητές που πήραν απολυτήριο γυμνασίου ως ποσοστό αυ- τών που γράφτηκαν στην Α' γυμνασίου τη χρονιά 1980-1981	

(εξαρτημένη μεταβλητή Π80)	136
β) Μαθητές που πήραν απολυτήριο γυμνασίου ως ποσοστό αυτών που γράφτηκαν στην Α' γυμνασίου τη χρονιά 1981-1982 (εξαρτημένη μεταβλητή Π81)	137
γ) Μαθητές που πήραν απολυτήριο γυμνασίου ως ποσοστό αυτών που γράφτηκαν στην Α' γυμνασίου τη χρονιά 1982-1983 (εξαρτημένη μεταβλητή Π82)	138
δ) Σχόλια για τις τρεις μεταβλητές	138
3.6.4. Ερμηνευτικές μεταβλητές	140
α) Κοινωνικο-οικονομικοί και πληθυσμιακοί παράγοντες του οικογενειακού περιβάλλοντος του μαθητή	140
β) Παράγοντες του εκπαιδευτικού περιβάλλοντος του μαθητή	145
3.6.5. Συμπεράσματα	148

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4: ΜΙΑ ΑΠΕΥΘΕΙΑΣ ΕΡΕΥΝΑ Σ' ΕΝΑ ΔΕΙΓΜΑ ΜΑΘΗΤΩΝ ΠΟΥ ΕΓΚΑΤΕΛΕΙΨΑΝ ΤΗΝ ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

4.1. Εισαγωγικά	149
4.2. Μέσα έρευνας, πηγές	141
4.3. Διαφορά στοιχείων δελτίων από στοιχεία επίσκεψης	152
4.4. Κοινωνικο-οικονομικά και πολιτισμικά χαρακτηριστικά του οικογενειακού περιβάλλοντος των μαθητών που εγκαταλείπουν την υποχρεωτική εκπαίδευση	155
4.4.1. Γενικά	155
4.4.2. Επάγγελμα γονέων	156
α) Επάγγελμα του πατέρα	156
β) Επάγγελμα της μητέρας	160
4.4.3. Οικονομική κατάσταση της οικογένειας	164
α) Αριθμός ατόμων με τα οποία ο μαθητής μοιράζεται το δωμάτιό του	164
β) Φροντιστήριο	166
4.4.4. Εργασία μαθητών	169
4.4.5. Επίπεδο εκπαίδευσης γονέων	170
α) Εκπαίδευση και των δύο γονέων μαζί	170
β) Εκπαίδευση της μητέρας	173
4.4.6. Διάβασμα εφημερίδων, περιοδικών κτλ.	176
4.4.7. Αδέλφια	179
α) Αριθμός αδελφών	179
β) Εκπαίδευση των αδελφών	181
4.4.8. Άρρωστοι ή διαζευγμένοι γονείς, ορφανοί μαθητές	183

4.5. Ατομικά χαρακτηριστικά του μαθητή	184
4.5.1. Γενικά	184
4.5.2. Η επίδοση του μαθητή	184
4.5.3. Τσιγγάροι, παιδιά μεταναστών, διανοητικά καθυστερημένα παιδιά	187
4.5.4. Ηλικία μαθητών	188
4.6. Παράγοντες του σχολικού περιβάλλοντος του μαθητή	189
4.6.1. Μονοθέσια δημοτικά σχολεία –απόσταση κατοικίας μαθητή από το γυμνάσιο	189
4.7. Η στάση των μαθητών και των γονέων τους απέναντι στην εγκατά- λειψη της υποχρεωτικής εκπαίδευσης	196
4.7.1. Λόγοι που προβάλλονται από τους ίδιους τους μαθητές και τις οικογένειές τους για την εγκατάλειψη της υποχρεωτικής εκ- παίδευσης	196
4.7.2. Η στάση των γονέων	200
4.8. Τι έκαναν οι μαθητές όταν διέκοψαν	206
4.9. Συμπεράσματα	208

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5: ΓΕΝΙΚΑ ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΓΙΑ ΕΡΕΥΝΑ

5.1. Γενικά συμπεράσματα	212
5.2. Προτάσεις για παραπέρα έρευνα	215
ΕΠΙΛΟΓΟΣ	217
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Α'	219
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Β'	225
ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΠΙΝΑΚΩΝ	239
ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΔΙΑΓΡΑΜΜΑΤΩΝ	244
ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ	245
ΞΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ	246